

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE

CATEDRA DE DREPT

Aprobat la Ședința Catedrei de Drept
proces verbal nr. 9 din 09.04.2014
Șeful Catedrei de Drept Botnari E.

Aprobat la Ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale
proces verbal nr.4 din 19.04.2014
Președintele Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale Cojocaru I.

CURRICULUM

LA UNITATEA DE CURS

DREPT INTERNAȚIONAL PUBLIC

AUTOR:

Conf. univ. int.,

doctor în drept,

Victoria ȚARĂLUNGĂ

I. INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

FACULTATEA: **DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE**

CATEDRA: **DREPT**

DOMENIUL GENERAL DE STUDIU: **38 DREPT; 31 ȘTIINȚE POLITICE**

DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ : **381 DREPT; 313 ADMINISTRARE PUBLICĂ**

SPECIALITATEA: **381.1 DREPT ; 313.1 ADMINISTRARE PUBLICĂ**

ADMINISTRAREA UNITĂȚII DE CURS:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	L. indiv.		
F.03.O.22 (Specialitatea DREPT, ZI)	5	150	45	30	-	75	Examen	Română
F.03.O.20(Specialitatea DREPT, FR)	5	150	24	6	-	120	Examen	Română
F.02.O.11 (Specialitatea ADMINISTRĂȚIE PUBLICĂ, ZI)	5	150	45	30	-	75	Examen	Română
F.03.O.16 (Specialitatea ADMINISTRĂȚIE PUBLICĂ, FR)	5	150	26	4	-	120	Examen	Română

STATUTUL: **Disciplină fundamentală**

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC:

Victoria ȚARĂLUNGĂ, dr., conf. univ. (e-mail: matrona_05@mail.ru)

II. INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Cursul ”Dreptul internațional public” ca disciplină academică a Facultății de Drept a Universității de Stat „A.Russo” din Bălți a căpătat interes științific de proporții, devenind ramură de profil în pregătirea studenților.

În contextul prezentei comunități internaționale și a relațiilor internaționale actuale care sunt în plină schimbare și de o mare complexitate, dreptul internațional public se află în plin proces de înnoire și de accentuare a caracterului său umanitar. El apare ca o garanție specifică a păcii și securității internaționale, a colaborării între state și popoare și a stimulării progresului lor. În condițiile în care relațiile internaționale ale Republicii Moldova cunosc o amplă desfășurare, însușirea problemelor multiple, complexe și nu rareori dificile pe care le comportă materia dreptului internațional prezintă o importanță de netăgăduit pentru toți cei interesați în cunoașterea acestei discipline.

Cursul ”Drept internațional public” este o disciplină care se studiază după obținerea cunoștințelor la disciplinele fundamentale ca ”Teoria generală a statului și dreptului”, ”Dreptul constituțional”, ”Filosofia” etc. Astfel cursul propus se axează pe studierea celor mai importante subiecte de drept internațional public și a documentelor de importanță considerabilă ce guvernează această materie. De asemenea, cursul cuprinde și studierea practicii Republicii Moldova și a altor state în domeniul relațiilor internaționale.

Cunoștințele obținute în domeniul principiilor fundamentale ale dreptului internațional public, dreptului internațional al drepturilor omului, dreptului diplomatic și consular, dreptului tratatelor internaționale, jurisdicției internaționale, răspunderii internaționale etc. le va permite studenților să dea o apreciere juridică unei situații concrete din domeniul dreptului internațional public, iar în baza abordărilor conceptuale să elaboreze și argumenteze punctul său de vedere asupra problemei în cauză, și într – un șir de cazuri să formuleze propuneri privind perfecționarea mijloacelor și metodelor de reglementare a raporturilor juridice internaționale.

Unitatea de curs ”Dreptul internațional public” trebuie să ofere cunoștințe temeinice pentru orice specialist care se va lansa în viața politică, socială, economică a statului Republica Moldova, de aceea obiectivul esențial al cursului rezidă în formarea unei viziuni cât mai largi cu privire la activitatea internațională contemporană și rolul fiecărui stat în parte în dezvoltarea societății internaționale contemporane.

III. COMPETENȚE PREALABILE

- Utilizarea adecvată a conceptelor, teoriilor, paradigelor și metodologiilor din domeniul juridic;
- Să recunoască fenomenul juridic al societății în toate componentele sale;
- Aplicarea tehnicilor și instrumentelor specific domeniului juridic;
- Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare.

IV. COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

Competențe profesionale

- Dezvoltarea interesului pentru domeniul dreptului internațional public prin conștientizarea oportunității cunoașterii și aplicabilității acestuia în viața cotidiană;
- Cunoașterea aprofundată a dezvoltărilor teoretice și practice din domeniul dreptului internațional public, precum și capacitatea de utilizare a acestora în mediul public, privat, politic ori cel academic;
- Determinarea unei atitudini analitice, bazată pe o temeinică însușire la nivel teoretic a conceptelor și proceselor juridice, pe rigoare procedurală, ordine instituțională și cunoaștere corectă a instrumentelor de aplicare a teoriei juridice în practica internațională;
- Fundamentarea, conceperea și aplicarea de strategii, programe și proiecte complexe prin utilizarea cunoștințelor teoretice și a deprinderilor practice;
- Realizarea unui nivel corespunzător de înțelegere, de către cursanți, al fenomenului juridic internațional, care să le permită o implicare activă și preocupare științifică în domeniu.

Competențe transversale

- Capacitatea de a lucra autonom și responsabil;
- Utilizarea gândirii creative, a raționamentului inductiv și analogic;
- Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri, Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on-line etc.) atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională;
- Capacitatea de a executa proiecte în condiții de autonomie și independență profesională.

V. FINALITĂȚILE CURSULUI

1. La nivel de cunoaștere și înțelegere

- să definească și să explice geneza și natura dreptului internațional;
- să opereze cu aparatul epistemologic al disciplinei;
- să determine relațiile care constituie obiect de reglementare al dreptului internațional public;
- să înțelegă principiile fundamentale ale dreptului internațional public, să delimiteze izvoarele dreptului internațional public, specificitatea și modul de creare a lor;
- să asimileze mecanismele de elaborare și respectare a actelor normative internaționale;
- să reflecte normele internaționale în dreptul intern;
- să expună comparativ situațiile existente în dreptul intern cu cele din dreptul internațional;
- să distingă și să caracterizeze diferite categorii de subiecte ale dreptului internațional;
- să distingă problemele dreptului internațional.

2. La nivel de aplicare

- să cunoască și să aplice normele dreptului internațional public cuprinse în tratatele internaționale, normele cutumiare, rezoluțiile organizațiilor internaționale;
- să studieze și să recurgă la doctrină și jurisprudență internațională în calitate de mijloace de interpretare a normelor internaționale în cazul analizei unei probleme de drept internațional;
- să analizeze conduita subiectelor dreptului internațional în relațiile internaționale;
- să evalueze analitic funcțiile dreptului internațional, precum și modul concret în care acesta își îndeplinește rolul de ordonare a societății în raport de nivelul de cunoaștere și interesele globale și regionale ale puterilor dominante la un anumit moment dat;
- să definească și să interpreteze normele juridice internaționale, precum și modul în care se stabilesc raporturile juridice și se angajează răspunderea juridică a statelor;
- să analizeze comparativ dreptul intern și cel internațional.

3. La nivel de integrare

- să elaboreze lucrări de cercetare științifică în domeniul dreptului internațional public și să identifice lacunele existente în domeniu;
- să formuleze inițiative în vederea perfecționării dreptului internațional și în vederea corelării eficiente a dreptului național cu cel internațional;
- să distingă probleme actuale din punct de vedere a dreptului internațional public și să propună rezolvarea lor prin aplicarea principiilor și normelor internaționale, soluțiilor din practica internațională a statelor și a jurisprudenței internaționale;
- să perceapă sensul și direcțiile de armonizare a dreptului Republicii Moldova cu normele internaționale;

- să formuleze propuneri de *lege ferenda* în contextul aproximării legislației naționale la standardele internaționale.

VI. CONȚINUTURI

A. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORELOR.

Tematica și repartizarea orelor la curs

Nr.	Tema	Numărul de ore		
		ZI (DR, AP)	FR	
			DR	AP
1	Caracteristica generală a dreptului internațional public	2 ore	1 oră	1 oră
2	Izvoarele dreptului internațional	2 ore	1 oră	1 oră
3	Principiile fundamentale ale dreptului internațional	2 ore	1 oră	1 oră
4	Subiectele dreptului internațional	4 ore	2 ore	2 ore
5	Teritoriul în dreptul internațional	2 ore	1 oră	1 oră
6	Populația în dreptul internațional	2 ore	1 oră	1 oră
7	Dreptul organizațiilor internaționale	4 ore	2 ore	2 ore
8	Reglementarea pașnică a diferendelor internaționale	2 ore	2 ore	2 ore
9	Dreptul internațional al drepturilor omului	2 ore	2 ore	2 ore
10	Dreptul diplomatic și consular	4 ore	2 ore	2 ore
11	Dreptul tratatelor	2 ore	1 oră	1 oră
12	Dreptul internațional umanitar	3 ore	2 ore	2 ore
13	Dreptul securității internaționale	3 ore	2 ore	2 ore
14	Dreptul răspunderii internaționale	3 ore	2 ore	2 ore
15	Dreptul internațional maritim	2 ore	-	2 ore
16	Dreptul internațional aerian	2 ore	-	-
17	Dreptul internațional cosmic	2 ore	-	-
18	Dreptul internațional economic	2 ore	2 ore	2 ore

Total:	45 ore	24 ore	26 ore
---------------	---------------	---------------	---------------

Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar

Nr.	Tema	Numărul de ore		
		ZI (DR,AP)	FR	
			DR	AP
1	Caracteristica generală a dreptului internațional public	2 ore	-	-
2	Izvoarele dreptului internațional	1 oră	-	-
3	Principiile fundamentale ale dreptului internațional	1 oră	-	-
4	Subiectele dreptului internațional	2 ore	-	-
5	Teritoriul în dreptul internațional	1 oră	-	-
6	Populația în dreptul internațional	1 oră	-	-
7	Dreptul organizațiilor internaționale	2 ore	-	-
8	Reglementarea pașnică a diferendelor internaționale	2 ore	-	-
9	Dreptul internațional al drepturilor omului	2 ore	-	-
10	Dreptul diplomatic și consular	2 ore	-	-
11	Dreptul tratatelor	2 ore	-	-
12	Dreptul internațional umanitar	2 ore	-	-
13	Dreptul securității internaționale	2 ore	-	-
14	Dreptul răspunderii internaționale	2 ore	-	-
15	Dreptul internațional maritim	2 ore	2 ore	-
16	Dreptul internațional aerian	1 oră	2 ore	2 ore
17	Dreptul internațional cosmic	1 oră	2 ore	2 ore
18	Dreptul internațional economic	2 ore	-	-
	Total:	30 ore	6 ore	4 ore

B. CALENDARUL DE DESFĂȘURARE A CURSULUI

<p align="center">CONȚINUTUL UNITĂȚII DE CURS</p>	<p align="center">OBIECTIVE DE REFERINȚĂ</p>
<p>1.CARACTERISTICA GENERALĂ A DREPTULUI INTERNAȚIONAL PUBLIC</p> <p><i>1.Societatea internațională, relațiile internaționale și dreptul internațional</i></p> <p><i>2.Definiția și particularitățile dreptului internațional public. Sistemul dreptului internațional.</i></p> <p><i>3.Evoluția istorică a dreptului internațional public</i></p> <p><i>4. Raportul dintre dreptul internațional și dreptul intern</i></p> <p><i>5. Normele de drept internațional. Dreptul internațional și alte norme ce acționează în cadrul societății internaționale</i></p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească societatea internațională, să-i identifice particularitățile și să cunoască actorii acesteia. - să distingă relațiile internaționale și să explice care categorie a acestora cade sub incidența dreptului internațional public. - să definească dreptului internațional și să determine semnificația conceptului <i>ius gentium</i>. - să facă distincția între dreptul internațional public și dreptul internațional privat. - să identifice particularitățile dreptului internațional în raport cu dreptul intern al statelor. - să definească sistemul dreptului internațional. - să prezinte periodizarea evoluției dreptului internațional. - să explice raportul dintre dreptul internațional și cel intern, și să analizeze teoriile existente în acest sens. - să argumenteze influența dreptului intern asupra dreptului internațional. - să evalueze influența dreptului internațional asupra dreptului intern. - să definească și să clasifice normele de drept internațional. - să determine locul și importanța altor norme sociale care interacționează în cadrul societății internaționale.
<p>2. IZVOARELE DREPTULUI INTERNAȚIONAL</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască și să analizeze dispoziția art.38 din

<p>1. Considerații generale privind izvoarele dreptului internațional</p> <p>2. Principalele izvoare ale dreptului internațional</p> <p>3. Alte posibile izvoare ale dreptului internațional</p> <p>4. Mijloacele auxiliare de determinare a normelor de drept internațional</p> <p>5. Codificarea dreptului internațional</p>	<p>Statutul Curții Internaționale de Justiție.</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească izvorul de drept internațional. - să reproducă elementele definiției ale tratatului internațional și să estimeze avantajele acestuia în raport cu cutuma internațională. - să definească cutuma internațională și să caracterizeze elementul material și cel subiectiv al acesteia. - să argumenteze calitatea de mijloace auxiliare de determinare a normelor de drept internațional a doctrinei și jurisprudenței. - să analizeze calitatea de izvor de drept internațional al actelor organizațiilor internaționale, al unor acte unilaterale ale statelor și a legii interne. - să compare formele de codificare a normelor dreptului internațional - să evalueze procesul de codificare a dreptului internațional în perioada contemporană.
<p>3. PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI INTERNAȚIONAL</p> <p>1. Noțiunea și semnele principiilor fundamentale ale dreptului internațional</p> <p>2. Conținutul juridic al principiilor fundamentale ale dreptului internațional</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească principiile fundamentale ale dreptului internațional - să evalueze procesul de codificare a principiilor dreptului internațional - să identifice conținutul principiilor fundamentale - să elucideze principii în devenire și să argumenteze necesitatea consacrării unor noi principii fundamentale
<p>4. SUBIECTELE DREPTULUI INTERNAȚIONAL</p> <p>1. Noțiunea și categoriile subiecților</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să identifice noțiunea de subiect al dreptului internațional - să distingă categoriile subiecților de drept

<p><i>de drept internațional</i></p> <p>2. Statele – subiecte primordiale ale dreptului internațional</p> <p>3. Recunoașterea statelor în dreptul internațional</p> <p>4. Neutralitatea statelor în dreptul internațional</p> <p>5. Succesiunea statelor în dreptul internațional</p> <p>4. Alte subiecte ale dreptului internațional</p>	<p>internațional și să explice criteriile care trebuie întrunite pentru calitatea de subiect internațional.</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească și să explice noțiunea de personalitate juridică internațională și cea de capacitate juridică internațională. - să definească instituția recunoașterii, să cunoască particularitățile, efectele și formele acesteia. - să distingă formele de neutralitate a statelor și să explice trăsăturile acestora. - să reproducă elementele definitorii ale succesiunii statelor și să cunoască tratatele care reglementează această problemă. - să distingă materiile în care este aplicabilă instituția succesiunii statelor. - să explice modul de succesiune a statelor în materie de tratate și în materie de bunuri, arhive și datorii de stat. - să argumenteze calitatea de subiecte derivate și limitate a organizațiilor internaționale interguvernamentale, a entităților cu caracter statal contestat și a mișcărilor de eliberare națională. - să argumenteze lipsa personalității juridice internaționale a persoanei fizice, organizațiilor internaționale non-guvernamentale, a societăților transnaționale.
<p>5. TERITORIUL ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL</p> <p>1. Noțiunea de teritoriu și suveranitatea teritorială</p> <p>2. Componenta teritoriului</p> <p>3. Frontierele de stat</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească teritoriul de stat și suveranitatea teritorială. - să evalueze procedura modificărilor teritoriale. - să identifice elementele teritoriului de stat și să-l distingă de alte regimuri aplicabile teritoriilor. - să clasifice frontierele de stat și să estimeze procedurile de fixare a frontierelor de stat

<p>4. Teritorii cu regim mixt</p> <p>5. Teritorii cu regim internațional</p>	<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască teritoriile cu regim mixt în dreptul internațional și particularitățile acestora. - să determine teritoriile cu regim juridic internațional. - să estimeze regimul juridic de navigație pe Dunăre. - să argumenteze necesitatea instituirii unor zone denuclearizate.
<p>6. POPULAȚIA ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL</p> <p>1. Noțiunea și problemele populației</p> <p>2. Reglementarea internațională a problemei cetățeniei.</p> <p>3. Regimul juridic al străinilor</p> <p>4. Statutul refugiaților în dreptul internațional</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească populația și identifice problemele acesteia prin prisma dreptului internațional. - să expună modurile de dobândire și pierdere a cetățeniei. - să explice conflictele pozitive și negative de cetățenie din dreptul internațional și să cunoască reglementările internaționale existente în vederea soluționării acestor conflicte. - să propună modalități de reducere a cazurilor de pluricetățenie și apatridie. - să explice principalele regimuri juridice aplicabile străinilor. - să distingă calitatea de refugiat și să cunoască tratatele internaționale care reglementează statutul refugiaților. - să cunoască premisele înființării și atribuțiile Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ICNUR) - să argumenteze natura juridică a dreptului la azil.
<p>7. DREPTUL ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE</p> <p>1. Noțiunea și clasificarea organizațiilor internaționale</p> <p>2. Personalitatea juridică a</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească organizația internațională și să cunoască clasificarea acestora - să determine natura și întinderea personalității juridice internaționale a organizației internaționale

<p><i>organizațiilor internaționale</i></p> <p>3. Organizații internaționale universale. ONU- structura și competența</p> <p>4. Instituții specializate ale sistemului Națiunilor Unite</p> <p>5. Organizații internaționale regionale: europene, extraeuropene.</p> <p>6. Conferințele internaționale</p>	<ul style="list-style-type: none"> - să deosebească organizațiile internaționale interguvernamentale de organizațiile internaționale neguvernamentale - să cunoască modul de înființare a ONU și principalele organe ale acesteia. - să cunoască instituțiile specializate ale ONU, particularitățile acestora, domeniile de funcționare și atribuțiile lor. - să distingă diverse organizații internaționale regionale (Consiliul Europei, Uniunea Europeană, NATO, OSCE, CSI, OCEMN, Comisia Dunării, Uniunea Africană, Organizația Statelor Americane, Liga Arabă etc.), să cunoască structura și domeniile de funcționare a acestora. - să reproducă noțiunea de conferință internațională și explice particularitățile acesteia în raport cu organizația internațională.
<p>8. REGLEMENTAREA PAȘNICĂ A DIFERENDELOR INTERNAȚIONALE</p> <p>1. Definiția și categoriile diferendelor internaționale</p> <p>2. Mijloacele nejurisdicționale de reglementare a diferendelor internaționale</p> <p>3. Mijloacele jurisdicționale de soluționare a diferendelor internaționale</p> <p>4. Mijloacele pașnice bazate pe constrângere în reglementarea diferendelor internaționale</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească diferendul internațional și să cunoască categoriile diferendelor internaționale. - să deosebească diferendul internațional de situația internațională. - să analizeze în aspect comparativ mijloacele politico-diplomatice de soluționare a diferendelor internaționale. - să determine eficiența mijloacelor nejurisdicționale de soluționare a diferendelor internaționale. - să distingă jurisdicția ad-hoc de cea permanentă. - să identifice efectele mijloacelor jurisdicționale de soluționare a diferendelor internaționale. - să cunoască mijloacele pașnice bazate pe constrângere în reglementarea diferendelor internaționale și să explice particularitățile acestor mijloace.

<p>5. Reglementarea diferendelor internaționale în cadrul organizațiilor internaționale</p>	<ul style="list-style-type: none"> - să distingă retorsiunile de represalii. - să formuleze premisele de recurgere la soluționarea pașnică a diferendelor internaționale în cadrul organizațiilor internaționale - să explice modul de reglementare a diferendelor internaționale în cadrul ONU, OSCE, UA, Ligii Arabe, OSA etc. - să propună noi mijloace de soluționare pașnică a diferendelor internaționale.
<p>9. DREPTUL INTERNAȚIONAL AL DREPTURILOR OMULUI</p> <p><i>1. Noțiunea și clasificarea drepturilor omului în dreptul internațional</i></p> <p><i>2. Acte internaționale universale privind drepturile omului</i></p> <p><i>3. Acte internaționale regionale privind drepturile omului</i></p> <p><i>4. Mecanisme internaționale de garantare a drepturilor omului</i></p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să identifice generațiile de drepturi ale omului. - să definească dreptul internațional al drepturilor omului, să expună particularitățile și principiile specifice ale acestei ramuri. - să descrie conținutul Cartei Internaționale a Drepturilor Omului - să cunoască sistemele regionale de protecție a drepturilor omului și principalele acte regionale în domeniu. - să distingă mecanismele de garantare a drepturilor omului din cadrul ONU. - să cunoască mecanismele regionale de garantare a drepturilor omului. - să explice structura și modul de funcționare a Curții Europene a Drepturilor Omului . - să estimeze importanța Curții Europene a Drepturilor Omului.
<p>10. DREPTUL DIPLOMATIC ȘI CONSULAR</p> <p><i>1. Noțiunea și izvoarele dreptului</i></p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească dreptul diplomatic și dreptul consular. - să identifice categoriile izvoarelor dreptului diplomatic și consular.

<p><i>diplomatic</i></p> <p>2. Organele interne ale statului cu atribuții în domeniul politicii externe</p> <p>3. Misiunile diplomatice permanente</p> <p>4. Privilegiile și imunitățile diplomatice</p> <p>5. Misiunile diplomatice ad-hoc</p> <p>6. Reprezentanțe permanente ale statului pe lângă organizații internaționale</p> <p>7. Noțiunea și izvoarele dreptului consular</p> <p>8. Posturile consulare. Privilegiile și imunitățile consulare</p>	<ul style="list-style-type: none"> - să distingă cele două ramuri ale dreptului internațional. - să cunoască organele de stat responsabile de relațiile internaționale. - să determine procedura de numire a șefului misiunii diplomatice, a postului consular și a personalului diplomatic și consular. - să distingă clasele și gradele diplomatice și consulare. - să compare privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare. - să expună funcțiile diplomatice și consulare. - să stabilească actualitatea și trăsăturile diplomației ad-hoc. - să determine modalitățile diplomației multilaterale. - să cunoască particularitățile reprezentanțelor permanente ale statului pe lângă organizațiile internaționale. - să estimeze activitatea diplomatică a Republicii Moldova. - să formuleze concluzii proprii și propuneri vizavi de activitatea diplomatică și consulară a Republicii Moldova.
<p>11. DREPTUL TRATATELOR</p> <p>1. Definiția, denumirea și clasificarea tratatelor</p> <p>2. Elementele și structura tratatelor</p> <p>3. Elaborarea tratatelor internaționale</p> <p>4. Efectele tratatelor internaționale</p> <p>5. Rezervele la tratat</p> <p>6. Interpretarea tratatelor</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să reproducă criteriile de defnire a tratatului internațional. - să distingă denumirile atribuite tratatelor internaționale. - să clasifice varietatea tratatelor internaționale. - să expună elementele principale și accesorii ale tratatelor internaționale și să cunoască structura acestora. - să definească deplinele puteri. - să cunoască etapele elaborării tratatelor

<p><i>internaționale</i></p> <p>7. Actul constitutiv al organizațiilor internaționale</p> <p>8. Acte unilaterale în dreptul internațional</p>	<p>internaționale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - să distingă procedura de elaborare a tratatelor în formă solemnă de procedura elaborării tratatelor în formă simplificată. - să explice modul de încheiere a tratatelor de către Republica Moldova. - să identifice viciile de consimțământ la încheierea unui tratat internațional. - să expună efectele tratatelor în timp și spațiu, și să compare efectele tratatelor internaționale față de statele-părți și față de statele-terțe. - să cunoască problema tratatelor concurente și soluțiile existente, și să propună noi modalități de soluționare a acestei probleme. - să estimeze natura juridică și efectele rezervelor la tratat. - să distingă modurile și regulile de interpretare a tratatelor internaționale. - să identifice actele unilaterale din dreptul internațional și să expună particularitățile actului constitutiv al organizațiilor internaționale.
<p>12. DREPTUL INTERNAȚIONAL UMANITAR</p> <p>1. Noțiunea și izvoarele dreptului internațional umanitar</p> <p>2. Tipuri de conflicte armate</p> <p>3. Metode și mijloace interzise de luptă</p> <p>4. Statutul de combatant și prizonier de război</p> <p>5. Protecția persoanelor aflate în afara ostilităților</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească dreptul internațional umanitar. - să cunoască principalele izvoare ale dreptului internațional umanitar. - să stabilească coraportul dintre dreptul internațional umanitar și dreptul internațional al drepturilor omului. - să caracterizeze și să analizeze fiecare tip de conflict armat. - să distingă metodele și mijloacele interzise de luptă. - să identifice categoriile de persoane care beneficiază de statut de prizonier de război. - să evalueze statutul prizonierilor de război.

	<p>-să argumenteze necesitatea protecției populației civile și a bunurilor civile în timp de conflict armat.</p> <p>- să selecteze modalități de suspendare și încetare a operațiunilor militare</p> <p>- să estimeze efectele încetării ostilităților.</p>
<p>13. DREPTUL SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE</p> <p><i>1. Noțiunea și principiile dreptului securității internaționale</i></p> <p><i>2. Securitatea colectivă a statelor</i></p> <p><i>3. Acorduri regionale de menținere a păcii</i></p> <p><i>4. Operațiunile de menținere a păcii</i></p> <p><i>5. Dezarmarea statelor. Reducerea și controlul armamentelor.</i></p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <p>- să cunoască definiția, scopurile și principiile dreptului securității internaționale.</p> <p>- să identifice trăsăturile caracteristice ale securității colective și structura sistemului securității colective.</p> <p>- să distingă și să cunoască mecanismele regionale de securitate colectivă a statelor (NATO, UEO, OSCE, UE, CSI, OSA, ASEAN, UA, LSA).</p> <p>- să explice specificul operațiunilor de menținere a păcii și să cunoască cadrul normativ internațional de reglementare a acestora.</p> <p>- să cunoască direcțiile de bază ale cooperării internaționale în sfera dezarmării, reducerii și controlului armamentelor.</p>
<p>14. DREPTUL RĂSPUNDERII INTERNAȚIONALE</p> <p><i>1. Noțiunea, condițiile și subiectele răspunderii internaționale</i></p> <p><i>2. Formele răspunderii internaționale</i></p> <p><i>3. Răspunderea internațională penală. Definiția dreptului internațional penal.</i></p> <p><i>4. Principiile dreptului internațional penal</i></p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <p>- să definească instituția răspunderii internaționale.</p> <p>-să cunoască subiecții răspunderii internaționale și să expună elementele constitutive ale răspunderii internaționale.</p> <p>- să distingă împrejurările care exclud caracterul ilicit al faptului: cele care depind de subiectul - victimă de cele independente de acesta.</p> <p>- să explice formele răspunderii internaționale.</p> <p>- să argumenteze necesitatea angajării răspunderii internaționale pentru activități legale.</p> <p>- să expună elementele definitorii și principiile dreptului internațional penal.</p>

<p>5. Infracțiunile internaționale</p> <p>6. Jurisdicția internațională penală (ad-hoc și permanentă)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - să distingă dreptul internațional penal de dreptul penal internațional - să distingă delictelor internaționale de crimele internaționale . - să caracterizeze infracțiunile internaționale. - să cunoască jurisdicția internațională penală ad-hoc. - să explice necesitatea înființării, structura și competența Curții Penale Internaționale.
<p>15. DREPTUL INTERNAȚIONAL MARITIM</p> <p><i>1. Noțiunea și izvoarele dreptului internațional maritim</i></p> <p><i>2. Apele interioare maritime</i></p> <p><i>3. Regimul juridic al mării teritoriale</i></p> <p><i>4. Zonele limitrofe cu regim special</i></p> <p><i>5. Regimul juridic al mării libere</i></p> <p><i>6. Zona internațională a teritoriilor submarine</i></p> <p><i>7. Strâmțurile internaționale</i></p> <p><i>8. Canalele internaționale</i></p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească dreptul internațional maritim și să expună evoluția istorică a acestei ramuri de drept internațional. - să cunoască izvoarele dreptului mării. - să distingă apele interioare maritime. - să expună elementele definitorii ale mării teritoriale și să cunoască regimul juridic al acesteia. - să identifice categoriile de nave maritime și regimul lor de trecere prin marea teritorială. - să distingă și să caracterizeze zonele limitrofe cu regim special. - să identifice libertățile și principiile recunoscute în marea liberă. - să repartizeze drepturile și obligațiile statelor riverane și statelor terțe asupra zonelor maritime. - să caracterizeze regimul juridic al zonei internaționale a spațiilor submarine. - să compare regimul juridic a strâmțurilor și canalelor internaționale. - să cunoască regimul juridic al strâmțurilor Mării Negre - Bosfor și Dardanele.
<p>16. DREPTUL INTERNAȚIONAL</p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p>

<p>AERIAN</p> <p><i>1.Noțiunea, izvoarele și principiile dreptului internațional aerian</i></p> <p><i>2. Regimul spațiului aerian al statului</i></p> <p><i>3.Reglementarea juridică a zborurilor internaționale</i></p> <p><i>4.Regimul juridic al aeronavei și echipajului</i></p> <p><i>5. Organizații internaționale aeriene</i></p> <p><i>6.Răspunderea în dreptul internațional aerian</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - să definească dreptul internațional aerian și să evalueze istoricul dezvoltării dreptului aerian - să identifice principiile și izvoarele dreptului aerian - să determine regimul navigației aeriene - să descrie structura, organizarea și competența Organizația Aviației Civile Internaționale (ICAO) - să propună modalități de delimitare a spațiului aerian de cel extra-atmosferic. - să proiecteze cele cinci libertăți ale aerului în dependență de categoriile de aeronave. - să cunoască organizațiile internaționale aeriene. - să explice modul de răspundere pentru actele ilicite comise contra securității aviației civile internaționale.
<p>17. DREPTUL INTERNAȚIONAL COSMIC</p> <p><i>1. Definiția și izvoarele dreptului internațional cosmic</i></p> <p><i>2. Principiile dreptului internațional cosmic</i></p> <p><i>3. Regimul juridic al corpurilor cerești</i></p> <p><i>4. Regimul juridic al astronauților și obiectelor spațiale</i></p> <p><i>5. Organizații internaționale spațiale</i></p> <p><i>6. Răspunderea în dreptul internațional spațial</i></p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească dreptul internațional cosmic. - să identifice principiile și izvoarele dreptului cosmic. - să determine regimul juridic al corpurilor cerești. - să descrie structura, organizarea și competența organizațiilor internaționale spațiale - să determine activitățile statelor pe Lună și alte corpuri cerești - să estimeze statutul astronauților și al obiectelor spațiale - să aplice mecanismul răspunderii survenite din activități spațiale - să distingă obligațiile statelor în vederea salvării astronauților și recuperarea obiectelor spațiale.

<p>18. DREPTUL INTERNAȚIONAL ECONOMIC</p> <p><i>1. Noțiunea și izvoarele dreptului internațional economic</i></p> <p><i>2. Participanții la relațiile economice internaționale</i></p> <p><i>3. Soluționarea diferendelor internaționale economice</i></p>	<p>Studentul trebuie să aibă abilități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să definească dreptul internațional economic - să identifice relațiile reglementate de dreptul internațional economic - să determine izvoarele dreptului internațional economic - să stabilească conținutul principiilor dreptului internațional economic - să demonstreze eficacitatea și viabilitatea cooperării internaționale instituționalizate în domeniul comerțului, financiar-monetar, investițiilor. - să identifice subiectele dreptului internațional economic - să propună modalități de soluționare a diferendelor internaționale economice. - să cunoască structura și competența organizațiilor internaționale cu competență în domeniul relațiilor economice internaționale.
---	---

VII. SARCINI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT CU FRECVENȚĂ LA ZI / FRECVENȚĂ REDUSĂ

1. Organizarea activităților pentru lucrul individual a studenților:

Te ma nr.	Subiecte, probleme	Nr de ore		Conținutul lucrului Individual	Modalități de evaluare
		ZI (DR, AP)	FR (DR, AP)		
1.	Caracteristică generală a dreptului internațional public	4 ore	4 ore	1. Studiarea temei din suportul de curs; 2. Documentare suplimentară în bibliotecă	Verbal: Discuții în grup la ora de seminarii;

				și pe INTERNET; 3. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu; 4. Soluționarea spețelor.	Comunicări Soluționarea în grup a spețelor.
2.	Izvoarele dreptului internațional	2 ore	4 ore	1.Studierea temei din suportul de curs; 2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET; 3. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu; 4. Soluționarea spețelor.	Verbal: Discuții în grup la ora de seminarii; Comunicări Soluționarea în grup a spețelor.
3.	Principiile fundamentale ale dreptului internațional	4 ore	6 ore	1.Studierea temei din suportul de curs; 2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET; 3. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu; 4. Soluționarea spețelor. 5. Documentare asupra unor studii de caz.	Verbal și scris: Discuții în grup la orele de seminarii. Comunicări Rapoarte Soluționarea în grup a spețelor. Analiza în grup a studiilor de caz .
4.	Subiectele dreptului internațional	5 ore	8 ore	1.Studierea temei din suportul de curs;	Verbal și scris:

				<p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Documentare asupra unor studii de caz.</p> <p>4. Soluționarea spețelor.</p> <p>5. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu;</p> <p>6. Pregătirea de test.</p>	<p>Discuții în grup la orele de seminar.</p> <p>Rapoarte</p> <p>Soluționarea în grup a spețelor.</p> <p>Analiza în grup a studiilor de caz.</p> <p>Test de evaluare sumativă.</p>
5.	Teritoriul în dreptul internațional	3 ore	4 ore	<p>1.Studierea temei din suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Documentarea asupra unor studii de caz.</p> <p>4. Soluționarea spețelor.</p> <p>5. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p>	<p>Verbal și scris:</p> <p>Discuții în grup la orele de seminar.</p> <p>Rapoarte</p> <p>Soluționarea în grup a spețelor.</p> <p>Analiza în grup a studiilor de caz.</p>
6.	Populația în dreptul internațional	3 ore	4 ore	<p>1.Studierea temei din suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p>	<p>Verbal și scris:</p> <p>Discuții în grup la orele de seminar.</p>

				<p>3. Documentare asupra unor studii de caz.</p> <p>4. Soluționarea spețelor.</p> <p>5. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p>	<p>Rapoarte</p> <p>Soluționarea în grup a spețelor.</p> <p>Analiza în grup a studiilor de caz.</p>
7.	Dreptul organizațiilor internaționale	6 ore	8 ore	<p>1.Studierea temei din suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Soluționarea spețelor.</p> <p>4. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p> <p>5. Elaborarea unui referat.</p>	<p>Verbal și scris:</p> <p>Discuții în grup la orele de seminarii.</p> <p>Prezentarea referatului (în formă de manuscris și verbal)</p> <p>Soluționarea în grup a spețelor.</p>
8.	Reglementarea pașnică a diferendelor internaționale	4 ore	8 ore	<p>1.Studierea temei din suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Documentare asupra unor studii de caz.</p> <p>4. Soluționarea spețelor.</p> <p>5. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p> <p>6. Pregătirea de lucrare de</p>	<p>Verbal și scris:</p> <p>Discuții în grup la orele de seminarii.</p> <p>Comunicări</p> <p>Rapoarte</p> <p>Soluționarea în grup a spețelor.</p>

				control.	Analiza în grup a studiilor de caz . Lucrare de evaluare sumativă.
9.	Dreptul internațional al drepturilor omului	6 ore	10 ore	1.Studierea temei din suportul de curs; 2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET; 3. Documentare asupra unor cauze (versus Republica Moldova) din jurisprudența CEDO . 4. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu;	Verbal și scris: Discuții în grup la orele de seminarii. Comunicări Analiza jurisprudenței CEDO
10.	Dreptul diplomatic și consular	6 ore	10 ore	1.Studierea temei din suportul de curs; 2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET; 3. Documentare asupra unor studii de caz. 4. Soluționarea spețelor. 5. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.	Verbal și scris: Discuții în grup la orele de seminarii. Rapoarte Soluționarea în grup a spețelor. Analiza în grup a studiilor de caz.
11.	Dreptul tratatelor	4 ore	6 ore	1.Studierea temei din	Verbal și scris:

				<p>suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Elaborarea textului unui tratat internațional.</p> <p>4. Soluționarea problemelor.</p> <p>5. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p>	<p>Discuții în grup la orele de seminar.</p> <p>Rapoarte Comunicări</p> <p>Soluționarea în grup a problemelor.</p>
12.	Dreptul internațional umanitar	4 ore	8 ore	<p>1.Studierea temei din suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Documentare asupra unor studii de caz.</p> <p>4. Soluționarea problemelor.</p> <p>5. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p>	<p>Verbal și scris:</p> <p>Discuții în grup la orele de seminar.</p> <p>Comunicări</p> <p>Soluționarea în grup a problemelor.</p> <p>Analiza în grup a studiilor de caz.</p>
13.	Dreptul internaționale securității	4 ore	8 ore	<p>1.Studierea temei din suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Documentare asupra unor studii de caz.</p> <p>4. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p>	<p>Verbal și scris:</p> <p>Discuții în grup la orele de seminar.</p> <p>Rapoarte</p> <p>Analiza în grup a studiilor de</p>

				5. Soluționarea spețelor.	caz. Soluționarea în grupa spețelor.
14.	Dreptul răspunderii internaționale	4 ore	8 ore	1.Studierea temei din suportul de curs; 2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET; 3. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu. 4. Documentare asupra unor studii de caz. 5. Soluționarea spețelor.	Verbal și scris: Discuții în grupa la orele de seminar. Comunicări Soluționarea spețelor. Analiza în grupa studiilor de caz.
15.	Dreptul internațional maritim	4 ore	6 ore	1.Studierea temei din suportul de curs; 2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET; 3. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu. 4. Documentare asupra unor studii de caz. 5. Soluționarea spețelor.	Verbal și scris: Comunicări Soluționarea în grupa spețelor. Analiza în grupa studiilor de caz. Discuții în grupa la orele de seminar.
16.	Dreptul internațional aerian	4 ore	6 ore	1.Studierea temei din suportul de curs; 2.Documentare	Verbal și scris: Discuții în

				<p>suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p> <p>5. Soluționarea spețelor.</p>	<p>grup la orele de seminarii.</p> <p>Comunicări</p> <p>Soluționarea spețelor.</p>
17.	Dreptul internațional cosmic	4 ore	6 ore	<p>1.Studierea temei din suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p> <p>5. Soluționarea spețelor.</p>	<p>Verbal și scris:</p> <p>Discuții în grup la orele de seminarii.</p> <p>Soluționarea spețelor.</p> <p>Comunicări</p>
18.	Dreptul internațional economic	4 ore	6 ore	<p>1.Studierea temei din suportul de curs;</p> <p>2.Documentare suplimentară în bibliotecă și pe INTERNET;</p> <p>3. Consultarea indicațiilor metodice la disciplina de studiu.</p> <p>5. Soluționarea spețelor.</p> <p>6. Elaborarea unei comunicări asupra unor subiecte la temă.</p>	<p>Verbal și scris:</p> <p>Discuții în grup la orele de seminarii.</p> <p>Soluționarea spețelor.</p> <p>Comunicări</p>
		Total = 75 ore	Total = 120		

		ore	
--	--	-----	--

2. Tematica orientativă a tezelor de licență

1. Protecția internațională a drepturilor copilului: particularități și dificultăți
2. Conflicte pozitive și negative de cetățenie în dreptul internațional
3. Sistemul european de consacrare și garantare a drepturilor omului
4. Organizația Mondială a Comerțului : structură și competențe
5. Statutul refugiaților în dreptul internațional
6. Organizarea structurală și domeniul funcțional al Consiliului Europei
7. Cooperarea internațională în domeniul protecției mediului
8. Succesiunea statelor în dreptul internațional
9. Mijloacele nejurisdicționale de soluționare a diferendelor internaționale
10. Jurisdicția internațională penală
11. Posturile consulare : structura și competența
12. Privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare
13. Protecția internațională a drepturilor minorităților naționale
14. Rolul ONU în reglementarea diferendelor internaționale
15. Traficul ilegal de migrați – infracțiune internațională
16. Neutralitatea statelor în dreptul internațional
17. Fenomenul migrației internaționale: evoluții, tendințe, prognoze
18. U.N.E.S.C.O. : organizarea structurală și domeniul funcțional
19. Probleme actuale ale calității de subiect de drept internațional contemporan
20. Esența și conținutul principiilor fundamentale ale dreptului internațional public
21. Problema egalității gender în reglementările internaționale și în legislația Republicii Moldova
22. Conceptul de suveranitate în dreptul internațional contemporan
23. Misiunile diplomatice permanente: structura și competența
24. Rolul Comitetului Internațional al Crucii Roșii în realizarea protecției umanitare
25. Operațiunile de menținere a păcii pe teritoriul fostei U.R.S.S.
26. Mijloacele pașnice bazate pe constrângere în reglementarea diferendelor internaționale
27. Reglementarea juridică internațională a conflictelor armate interne
28. Asistență juridică internațională în materie penală: aspecte reglementate de dreptul internațional
29. Rolul organizațiilor internaționale la crearea normelor de drept internațional public

30. Securitatea navigației maritime ca directie de activitate a Organizației Maritime Internaționale

VIII. EVALUARE

1. **Evaluare sumativă periodică** :*Test de evaluare curentă (exemplu)*

Încercuți varianta corectă de răspuns în itemii 1 – 3

1. **O cutumă internațională nu va fi opozabilă unui stat dacă:** (1p.)

- a. acesta este parte la un tratat ce are același obiect de reglementare ca și cutuma dată;
- b. acesta a formulat obiecțiuni constante menținute în procesul formării cutumei;
- c. acesta nu a exprimat în nici un mod acceptarea cutumii date;
- d. această cutumă nu are caracter verbal.

2. **Caracterul facultativ al jurisdicției internaționale presupune:**(1p.)

- a. inexistența autorităților jurisdicționale internaționale;
- b. neobligativitatea hotărârilor instanțelor jurisdicționale internaționale;
- c. procedura în fața unor asemenea instanțe nu poate fi declanșată decât cu acordul expres al fiecăruia din statele implicate;
- d. imposibilitatea aplicării forței de constrângere în relațiile internaționale.

3. **Dreptul internațional public se bazează pe:** (1p.)

- a. imparțialitate
- b. consensualism
- c. liberă inițiativă

4. **Se consideră ca făcând parte din normele de *ius cogens*:** (2p.)

- a. autoritatea cauzei judecate
- b. interdicția de atingere a drepturilor fundamentale ale omului
- c. interdicția de a recurge la forță
- d. interdicția sclaviei

5. **Cine este recunoscut ca fiind „părintele” dreptului internațional public?** (1p.)

- a. Jaques Madaule
- b. Hugo Grotius

c. Jeremy Bentham

Oferiți varianta corectă de răspuns în itemii ce urmează :

6. O mișcare de eliberare națională va avea calitatea de subiect de drept internațional, dacă : (4p.)

7. Definiți principiile fundamentale ale dreptului internațional public (1p.)

8. Prin excepție de la principiul neagresiunii, dreptul internațional permite folosirea forței în următoarele situații : (3p.)

9. Analizați în plan comparativ formele de neutralitate imparțială și diferențiată a statelor (3p.)

10. Expuneți regulile aplicabile în cazul succesiunii statelor în materie de tratate. (7p.)

2. Evaluarea finală

Forme și metode de evaluare:

- **condiții:** frecvență, elaborarea unor lucrări de seminar, parcurgerea bibliografiei, analiza studiilor de caz, participarea la discuții și dezbateri la curs/seminar;

- **criterii:** pregătirea sistematică pentru ore, capacitatea de sinteză a informațiilor, calitatea formulării judecăților și răspunsurilor în cadrul examinării, originalitatea lucrărilor elaborate, însusirea corespunzătoare a cunoștințelor de specialitate; contribuții personale la dezbateri de seminar și la discuții în grup.

- **forme:** examen verbal;

- **formula notei finale:** 40% examen; 60% activitatea de la curs/seminar.

Lista subiectelor pentru examen

1. Definiția și particularitățile dreptului internațional public
2. Raportul dintre dreptul internațional și dreptul intern.
3. Noțiunea și clasificarea normelor internaționale
4. Principalele izvoare ale dreptului internațional public
5. Mijloace auxiliare de determinare a normelor de drept internațional. Alte posibile izvoare.
6. Principiile fundamentale ale dreptului internațional : noțiunea, caracterele, codificarea lor.
7. Conținutul juridic al principiilor fundamentale ale dreptului internațional.
8. Principiul neagresiunii. Studii de caz: "Atacul armat asupra Irakului" (2003) și "Intervenția militară în Libia" (2011)
9. Statele – subiecte primordiale ale dreptului internațional.
10. Persoana fizică în raporturile juridice internaționale.
11. Personalitatea juridică internațională a popoarelor și mișcărilor de eliberare națională. Studiu de caz: Organizația de Eliberare a Palestinei.
12. Recunoașterea în dreptul internațional. Studiul de caz "Recunoașterea Kosovo".
13. Neutralitatea statelor. Statutul de neutralitate a Republicii Moldova.
14. Succesiunea statelor în dreptul internațional
15. Frontierele în dreptul internațional. Problema delimitărilor teritoriale: Cazul "Insula Șerpilor"
16. Teritorii cu regim internațional.
17. Regimul juridic al zonelor polare.
18. Fluviile internaționale: Regimul juridic al Dunării.
19. Reglementarea internațională a problemelor cetățeniei.
20. Regimul juridic al străinilor. Expulzarea și extrădarea.
21. Statutul juridic al refugiaților : noțiune, drepturi garantate, ICNUR.
22. Azilul teritorial și azilul politic. Studiu de caz: "Edward Snowden".
23. Organizațiile internaționale interguvernamentale: definiție, particularități, clasificare.
24. Personalitatea juridică a organizațiilor internaționale.
25. Organele de conducere ale O.N.U. : structura și competența.
26. Instituțiile specializate din sistemul O.N.U. competență, structură, fondare.
27. Organizații internaționale regionale: Uniunea Europeană
28. Organizații internaționale regionale : Consiliul Europei
29. Organizații internaționale regionale : NATO

30. Organizații internaționale regionale: OSCE
31. Organizații internaționale regionale : OCEMN
32. Organizații internaționale regionale : CSI
33. Organizații internaționale regionale: OSA
34. Organizații internaționale regionale : Uniunea Africană
35. Organizații internaționale regionale : Liga Arabă
36. Mijloacele nejurisdicționale de soluționare pașnică a diferendelor internaționale: noțiune și particularități.
37. Soluționarea pașnică a diferendelor internaționale. Studiu de caz: ”Conflictul Transnistrean”
38. Mijloace jurisdicționale de reglementare a diferendelor internaționale.
39. Mijloace de soluționare a diferendelor în cadrul organizațiilor internaționale: O.N.U., Organizația Statelor Americane, Uniunea Africană, Liga Arabă.
40. Soluționarea diferendelor internaționale în cadrul O.S.C.E.
41. Mijloace de soluționare a diferendelor bazate pe constrângere. Studiu de caz ”Serghei Magnițki”
42. Drepturile omului: noțiune, categorii, caracteristici. Particularitățile dreptului internațional al drepturilor omului.
43. Acte internaționale universale privind drepturile omului.
44. Acte internaționale regionale privind drepturile omului.
45. Mecanisme de protecție a drepturilor omului din cadrul O .N. U.
46. Protecția regională a drepturilor omului.
47. Curtea Europeană a Drepturilor Omului : structura și competența.
48. Dreptul diplomatic : noțiune, izvoare, subiecte.
49. Organele interne și externe ale statului cu activitate diplomatică.
50. Misiunile diplomatice permanente: constituire, atribuții, structură.
51. Misiunile diplomatice ad-hoc.
52. Reprezentanțele permanente ale statelor pe lângă organizații internaționale.
53. Dreptul consular : noțiune, izvoare, subiecte.
54. Posturile consulare : înființare, ranguri, categorii, structura.
55. Imunitățile și privilegiile consulare. Funcțiile consulare.
56. Tratatelor internaționale : noțiunea, denumirile și clasificarea. Elementele și structura tratatelor.
57. Elaborarea tratatelor internaționale.
58. Efectele tratatelor internaționale. Aplicarea lor în timp și spațiu.

59. Încetarea și suspendarea efectelor tratatelor internaționale.
60. Rezervele la tratatele internaționale.
61. Interpretarea tratatelor internaționale : forme, metode și procedee.
62. Acte unilaterale în dreptul internațional.
63. Actul constitutiv al organizațiilor internaționale.
64. Dreptul internațional maritim: evoluție istorică, noțiuni, izvoare, principii.
65. Apele interioare maritime.
66. Regimul juridic al mării teritoriale.
67. Zonele limitrofe cu regim special.
68. Regimul juridic al mării libere.
69. Zona internațională a teritoriilor submarine.
70. Canalele internaționale
71. Dreptul internațional umanitar: tipuri de conflicte armate. Mijloace și metode interzise de luptă.
72. Statutul de combatant și prizonier de război.
73. Protecția persoanelor aflate în afara ostilităților.
74. Noțiunea și principiile dreptului internațional penal.
75. Răspunderea juridică internațională: Noțiunea, condițiile, subiectele. Împrejurări care exclud caracterul ilicit al faptei și răspunderea internațională.
76. Formele răspunderii internaționale.
77. Infrațiunile internaționale.
78. Jurisdicția penală internațională (ad -hoc și permanentă)
79. Noțiunea, izvoarele și principiile dreptului internațional economic.
80. Participanții la relațiile economice internaționale
81. Soluționarea diferendelor economice internaționale
82. Noțiunea, izvoarele și principiile dreptului internațional aerian.
83. Regimul juridic al spațiului aerian al statelor.
84. Reglementarea juridică a zborurilor internaționale.
85. Regimul juridic al aeronavei și echipajului .
86. Organizații internaționale aeriene.
87. Răspunderea în dreptul internațional aerian.
88. Dreptul internațional spațial: noțiuni, izvoare, principii, subiecte, particularități.
89. Regimul juridic al corpurilor cerești. Organizații internaționale spațiale.
90. Regimul juridic al obiectelor spațiale și a astronauților.
91. Dreptul securității internaționale: noțiuni, izvoare, principii.

92. Acorduri regionale de menținere a păcii
93. Securitatea colectivă a statelor.
94. Operațiunile de menținere a păcii
95. Dezarmarea statelor. Reducerea și controlul armamentelor

IX. RESURSE INFORMAȚIONALE ALE CURSULUI

I. Reglementări internaționale

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului -Rezoluția Adunării Generale O.N.U. nr. 217A (III), din 10.12.1948. // http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/rum.pdf
2. Declarația Mileniului a Națiunilor Unite: dezvoltarea umană - obiectiv de importanță primordială, adoptată la New York la 24.09.2000 // Îngrijirea și dezvoltarea timpurie a copiilor în Moldova, Chișinău, Editura Gunivas, 2004, p. 19
3. Declarația privind principiile dreptului internațional ce se referă la relațiile de prietenie și colaborare între state în conformitate cu Statutul ONU din 24 octombrie 1970, U.N. Doc. A/5217 at 121 (1970). www1.umn.edu/.../principles1970.html
4. Carta Organizației Națiunilor Unite din 26.06.1945 // www.onuinfo.ro/documente_fundamentale/
5. Carta Socială Europeană revizuită din 3 mai 1996 // <http://conventions.coe.int/Treaty/fr/Treaties/Html/163.htm>.
6. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene din 2000 www.eppgroup.eu/Activities/docs/charter_eu/ro.pdf
7. Carta Africană a drepturilor omului și ale popoarelor, adoptată la Nairobi în iunie 1981 // http://www.africa-union.org/root/au/Documents/Treaties/treaties_fr.htm
8. Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor semnată la Viena la 23 mai 1969. // http://www.mfa.gov.md/img/tratate/Conventia_Viena_1969.pdf
9. Convenția de la Chicago privind aviația civilă internațională, 7 decembrie 1944 // http://academiadeaviatie.md/pdf/legislatie_internationala/Conventia%20Chicago,%201944.pdf
10. Convenția Europeană din 1950 pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale // [on-line] http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/E7126929-2E4A-43FB-91A3-B2B4F4D66BEC/0/ROU_CONV.pdf
11. Convenția americană din 1969 referitoare la drepturile omului // www.oas.org/.../access_to_information_American_Convention_on_Human_Rights.pdf

12. Convenția 210 a Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice deschisă spre semnare la Istanbul la 11.05.2011 // <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/HTML/DomesticViolence.htm>
13. Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale adoptată la 10.11.1994// http://www.anr.gov.ro/docs/legislatie/internationala/Conventia_Cadru_pentru_Protectia_Minoritatilor_Nationale.pdf
14. Convenția ONU asupra dreptului mării. 10.12. 1982, Montego-Bay // http://www.onuinfo.ro/documente_fundamentale/instrumente_internationale/conventie_asupra_dreptului_marii_5/
15. Convenția I pentru îmbunătățirea sorții răniților și bolnavilor din forțele armate în campanie semnată la 12 august 1949 la Geneva. În : *Tratate internaționale (Drept umanitar)*. Ediție oficială. Chișinău: Garuda-art,1999, p.9-34
16. Convenția II pentru îmbunătățirea sorții răniților, bolnavilor și naufragiaților din forțele armate maritime semnată la 12 august 1949 la Geneva. În : *Tratate internaționale (Drept umanitar)*. Ediție oficială. Chișinău: Garuda-art,1999, p.34-55
17. Convenția III cu privire la tratamentul prizonierilor de război semnată la 12 august 1949 la Geneva. În : *Tratate internaționale (Drept umanitar)*. Ediție oficială. Chișinău: Garuda-art,1999, p.55-123
18. Convenția IV cu privire la protecția persoanelor civile în timp de război semnată la 12 august 1949 la Geneva. În : *Tratate internaționale (Drept umanitar)*. Ediție oficială. Chișinău: Garuda-art,1999, p.123-184
19. Convenția de la Haga din 1954 privind protecția bunurilor culturale în caz de conflict armat // Cloșcă I., Suceavă I. *Dreptul internațional umanitar al conflictelor armate (documente)*. – București: Asociația Română de Drept Umanitar, Casa de editură Șansa SRL, 1993, p.38-42.
20. Convenția de la Ottawa din 1997 privind interzicerea utilizării, stocării, producerii și transferului de mine anti-personal și distrugerea acestora // www.icrc.org/eng/assets/files/other/1997_ap_mines.pdf
21. Convenția Națiunilor Unite din 2000 împotriva criminalității transnaționale organizate. Adunarea Generală a ONU [AC.254/4/Rev.5] // [on-line] http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?id=38601
22. Convenția Națiunilor Unite din 1951 privind statutul refugiaților. Rezoluția Adunării Generale a ONU 429 (V) din 14 decembrie 1950 // [on-line] <http://www.hotararicedo.ro/files/files/CONVENTIA%20PRIVIND%20STATUTUL%20REFUGIATILOR.pdf>

23. Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei. Rezoluția Adunării Generale O.N.U. nr. 34/180 din 18.12.1979 // [on-line] www.mpsfc.gov.md/file/tratate/cedaw_md.pdf
24. Convenția cu privire la drepturile copilului. Rezoluția Adunării Generale O.N.U. nr. 44/25 din 29.11.1989 // Ghid de aplicare practică a Convenției cu privire la drepturile copilului. UNICEF. Chișinău : Editura Cartier, 2001. p.597.
25. Convenția internațională privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor acestora. Rezoluția 45/158 din 18 decembrie 1990, în vigoare de la 1 iulie 2003. // [on-line] <http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r158.htm>
26. Convenția de la Belgrad cu privire la regimul navigației pe Dunăre din 28 august 1948// <http://www.monitoruljuridic.ro/act/conventie-din-18-august-1948-privind-regimul-navigatiei-pe-dunare-emitent-ministerul-afacerilor-externe-publicat-n-buletinul-23611.html>
27. Convenția de la Viena din 1961 cu privire la relațiile diplomatice // <http://www.monitoruljuridic.ro/act/conventia-de-la-viena-din-18-aprilie-1961-cu-privire-la-relatiile-diplomatice-emitent-consiliul-de-stat-publicat-n-21262.html>
28. Convenția de la Viena din 1963 cu privire la relațiile consulare// [on-line] http://old.mae.ro/poze_editare/2006.03.29_Viena_1963.pdf
29. Convenția Europeană asupra cetățeniei din 14 mai 1997// http://cetatenie.just.ro/wp-content/uploads/Conventia_Europeana_asupra_Cetateniei_Strasbourg_6_noiembrie_1997.pdf
30. Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice. Rezoluția Adunării Generale a ONU 2200A (XXI) din 16 decembrie 1966 // [on-line] http://www.irdo.ro/file.php?fisiere_id=80&inline
31. Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale. Rezoluția Adunării Generale a ONU 2200A (XXI) din 16 decembrie 1966// [on-line] http://www.irdo.ro/file.php?fisiere_id=79&inline
32. Protocolul Națiunilor Unite din 1967 privind statutul refugiaților // [on-line] http://www.onuinfo.ro/documente_fundamentale/instrumente_internationale/protocol_privind_statutul_refugiatilor/
33. Protocolul împotriva traficului ilegal de migranți pe cale terestră, aerului și pe mare. Palermo, Italia, 15 noiembrie 2000, în vigoare din 28.01.2004// [on-line]: http://www.uncjin.org/Documents/Conventions/dcatoc/final_documents_2/convention_smug_eng.pdf

34. Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor. Palermo, Italia, 15 noiembrie 2000 // [on-line]: <http://www2.ohchr.org/english/law/protocoltraffic.htm>
35. Protocolul I Adițional la Convențiile de la Geneva din 1949 referitor la protecția victimelor conflictelor armate internaționale semnat la 10 iulie 1977. În: *Tratate internaționale (Drept umanitar)*. Ediție oficială. Chișinău: Garuda-art,1999, p.184-253
36. Protocolul II Adițional la Convențiile de la Geneva din 1949 referitor la protecția victimelor conflictelor armate fără caracter internațional semnat la 10 iulie 1977. În: *Tratate internaționale (Drept umanitar)*. Ediție oficială. Chișinău: Garuda-art,1999, p.253-263
37. Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale adoptat la 17.07.1998 (U.N. Doc. A/CONF.183/9*) // <http://untreaty.un.org/cod/icc/statute/romefra.htm>
38. Statutul Tribunalului Internațional pentru fosta Iugoslavie, adoptat de Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite prin Rezoluția nr. 827 din 25 mai 1993. http://www.icty.org/x/file/Legal%20Library/Statute/statut_sept08_fr.pdf
39. Statutul Tribunalului Penal Internațional pentru Rwanda // Barbăneagră A. *Infrațiuni contra păcii și securității omenirii*. – Chișinău: Tipografia Sirius, 2005, p.351-374.
40. Statutul Comitetului Internațional al Crucii Roșii din 20 iulie 1998, în vigoare din 8 mai 2003, publicat pe <http://www.icrc.org/web/fre/sitefre0.nsf/html/icrc-statutes-080503>

II. Manuale, monografii, articole de specialitate

1. Admisibilitatea cererilor la CEDO. Ghid practic. Curtea Europeană a Drepturilor Omului: Hamagiu, 2011.
2. Anghel I. Răspunderea în dreptul internațional. București, 1998.
3. Anghel I. Subiectele dreptului internațional. București: Lumina Lex, 2002.
4. Aurescu B. Sistemul jurisdicțiilor internaționale, București: Editura CH BECK, 2013.
5. Arhiluc V., Chirtoacă N. et al. Reprezentanțele organizațiilor internaționale în Republica Moldova. Chișinău: CEP USM, 2008.
6. Balan O., Serbenco E., *Drept internațional public, vol.I*, Chișinău, 2001.
7. Balan O., Burian A., *Drept internațional public, vol.II*, Chișinău, 2003.
8. Balan O. Protecția drepturilor omului în conflictele armate. Chișinău, CEP USM, 2009.
9. Balan O., Rusu V., Nour V. Dicționar de drept internațional umanitar. Chișinău, 2003.
10. Bolintineanu A., Năstase A. *Dreptul internațional contemporan*. București, 2000.
11. Burian A. *Drept diplomatic și consular*. Chișinău: Cuant, 2003.
12. Burian A., Balan O., Serbenco E. *Drept Internațional Public*. Ediția a II-a. Chișinău, 2005.

13. Burian A., Balan O., Osmochescu N. et al. Drept internațional public. Ediția a III-a (revăzută și adăugită). Chișinău, 2009.
14. Ceban C. Dreptul organizațiilor internaționale. Chișinău: Vizual design, 2012.
15. Corlătean T. Succesiunea statelor în dreptul internațional. București: C.H. Beck, 2012.
16. Crețu V. Drept internațional public: ediție revăzută și adăugită. București, 2002.
17. Diaconu I. Drepturile omului în dreptul internațional contemporan. București, 2001.
18. Dicționar de drept internațional public, Coordonator Cloșcă I. București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1982
19. Dicționar al drepturilor omului, Chișinău, 2001.
20. Geamănu, G., Dreptul internațional contemporan, București: Editura didactică și pedagogică, 2 volume. 1975/1981.
21. Jofa C. Protecția drepturilor omului. Iași: Editura Fundației Chemarea, 2000.
22. Jura C. Securitatea statelor. București: C.H. Beck, 2013.
23. Jura C. 271 de organizații internaționale interguvernamentale. București: C.H. Beck, 2013
24. Lupulescu N., Drept umanitar. București: C.H. Beck, 2009.
25. Manea C., Moș neagu M. Dreptul mării în timp de pace și de război. București: Editura Mica Valahie, 2011.
26. Mazilu D. Dreptul Păcii: Tratat. București: Editura All Beck, 1998.
27. Mazilu, D., Dreptul mării, București, 2002
28. Mazilu D. Diplomația. Drept diplomatic și consular. Ediția a III-a. București: Editura Lumina Lex, 2009.
29. Mazilu D. Dreptul internațional public. vol.1 și vol. 2, Ediția a V-a. București: Editura Lumina Lex, 2010.
30. Maxim F. Aspecte teoretice și practice privind tratatul. București: C.H. Beck, 2012.
31. Paraschiv D. Sistemul sancțiunilor în dreptul internațional public. București: C.H. Beck, 2012.
32. Petraru R-A. Protecția drepturilor fundamentale în jurisprudența CEDO, Iași, 2009
33. Popescu C-L. Protecția internațională a drepturilor omului. București: Editura All Beck, 2000.
34. Rad M. Drept internațional public. Mijloace pașnice de soluționare a diferendelor internaționale. Iași, 2005.
35. Rațiu A. Modalități și mijloace de reglementare a unor diferende internaționale. București, 2004.
36. Sîrcu D., Lupușor I., Gonciarova E. Jurisdicția internațională penală. Chișinău: CEP-USM, 2008.

37. Sârcu D., Accesul la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Condițiile de admisibilitate, Chișinău, 2001.
38. Scăunaș S. Drept internațional public. București: Editura All Beck, 2002.
39. Sudre F. Drept European și internațional al drepturilor omului, Polirom, 2006
40. Țarălungă V. Particularitățile protecției internaționale a drepturilor copilului. Bălți: ”Tipografia din Bălți” SRL, 2012.
41. Țarălungă V. Implementarea normelor internaționale în materia drepturilor copilului în Republica Moldova: probleme teoretico-practice. În: Implementarea normelor dreptului internațional în legislația națională a Republicii Moldova.Red.- coord.: A. Burian;. – Chișinău: CEP USM, 2011, p. 258-281.
42. Țarălungă V. Rezervele și apărarea obiectului și scopului Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, 2009, nr.1, p. 78-86. ISSN 1857-1999
43. Țarălungă V., Huț anu I. Instrumente și moduri de cooperare la nivel universal în materia asistenței juridico-penale internaționale. În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, 2009, nr.4, p. 170-180.
44. Țarălungă V., Huț anu I. Asistența juridică internațională în materie penală între statele-membre ale Uniunii Europene. În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, 2010, nr.2, p. 7-21.
45. Țarălungă V., Frunze I. Configurația Conflictului Transnistrean în dreptul internațional umanitar. În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, 2010, nr.4, p. 28-43.
46. Țarălungă V. Exploatarea sexuală a copiilor – problemă de nivel național și internațional În: Analiza reglementărilor naționale și internaționale în materia drepturilor copilului (Materialele Conf. și t.: [”Protecția drepturilor copilului pe plan intern și internațional” (Bălți, 10 decembrie 2011) și ”Avantajele și dezavantajele aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană” (Bălți, 11 mai 2012)].- Bălți: ”Tipografia din Bălți” S.R.L., 2012. p. 16-29.
47. Țarălungă V., Frangulea S. Fenomenul traficului ilegal de migranți și cooperarea internațională a statelor în lupta contra criminalității organizate. În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, 2012, nr.4, p. 24-38.
48. Vătăman D. Organizații europene și euroatlantice. București: Editura C.H. Beck. 2009.
49. Vida I. Drepturile omului în reglementări internaționale. București: Editura Lumina Lex, 2002.
50. Каламкарян Р.А., Мигачев Ю.И.Международное право, Учебник. Москва, 2004.

51. Кузнецов В.Международное право. Москва, 2001.
52. Лукашук И.И. Международное право. Особенная часть. Москва, 2000
53. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть. 3-е изд., перераб. и доп. Москва: 2005.
54. Панов В. Международное право. Москва, 1997.
55. Права человека как фактор стратегий устойчивого развития, Отв. редактор Е.А. Лукашева , Москва, 2000
56. Ушаков Н. А., Международное право. Учебник. Москва: Юристь, 2003

Surse web

57. www.un.org – adresa electronică a Organizației Națiunilor Unite
58. www.coe.int - adresa electronică a Consiliului Europei
59. www.echr.coe.int – Curtea Europeană a Drepturilor Omului
60. www.europa.eu- adresa electronică a Uniunii Europene
61. www.osce.org- adresa electronică a Organizației pentru Securitate și Cooperare din Europa
62. www.icrc.org - adresa electronică a Comitetului Internațional al Crucii Roșii
63. www.icc-cpi.int – Curtea Penală Internațională